

**TUTKINTOSÄÄNNÖN JATKOTUTKINTO-
VAATIMUSTEN SOVELTAMINEN (OTN 21.3.1980,
muutokset 11.5.1990, 6.3.1992, 4.12.1992,
2.6.1995, 4.6.1998, 28.1.2005 ja 27.5.2005)**

Yleistä

1 §

Opiskelija voidaan ottaa jatkokoulutukseen tutkintosäännön 21 §:ssä mainituin edellytyksin.

Jatkokoulutukseen valinnan kriteereinä ovat hakijan opintomenestys tai muutoin osoitettu valmius jatko-opintoihin sekä tutkimussuunnitelmalla osoitettava tutkimusaihepiirin soveltuvuus. Ylempään yliopistotutkintoon kuuluvan pro gradu -tutkielman vähimmäisarvosanaksi suositellaan arvolausetta cum laude approbatur tai vastaavaa sekä pääaineen opinnoista vähintään arvosanaa hyvät tiedot. Hakemukseen liitettävästä tutkimussuunnitelmasta tulee käydä ilmi tutkimuksen aihe ja perustelut aiheen valinnalle ja edelleen tutkimuksen teoreettinen perusta, metodit sekä yhteiskunnallinen ja tieteellinen merkitys. Valinnassa voidaan ottaa huomioon myös muita sellaisia lisäansioita, jotka täydentävät kuvaa hakijan jatko-opintoedellytyksistä.

2 §

Tieteellisen jatkokoulutuksen perustana on kauppatieteiden maisterin tutkinto, joka antaa jatkotutkintokelpoisuuden pääaineen syventävien opintojen alalla.

Ylemmän kauppatieteellisen yliopistotutkinnon suorittaneelle voidaan myöntää oikeus jatko-opintoihin myös muulle kuin suoritettun pääaineen alalle, jos sitä tutkintoon suoritettujen opintojen ja mahdollisesti suoritettujen täydennysopintojen laajuutta ja laatua sekä jatko-opintojen opintosuoritusten rakenteen valinnaisuutta ajatellen pidetään perusteltuna.

Muun kuin kauppatieteellisen ylempään yliopistotutkinnon suorittaneen tulee ennen jatko-opiskelijaksi hyväksymistään suorittaa tutkintosäännön 6 §:ssä mainittujen opintojen liiketaloustieteellisten oppiaineiden yleisopintojaksot, yhden liiketaloustieteellisen aineen perusopinnot sekä pääaineen syventäviä opintoja vastaavat tiedot mukaan lukien pääaineen opintoihin liittyvät menetelmävalmiudet. Myös pääainetta vaihtavan kauppatieteellisen tutkinnon suorittaneen tulee ennen jatko-opinto-oikeuden saamista suorittaa pääaineen syventäviä tietoja vastaavat opinnot.

Filosofian tohtorin tutkinnon pääaineeseen antaa jatko-opintokelpoisuuden suoritettun ylempään yliopistotutkinnon pääaine, jos se on suoritettu jatkotutkinnon pääainetta vastaavalla alalla.

3 §

Tieteellisen jatkokoulutuksen kokonaislaajuus on 240 opintopistettä. Kauppatieteiden tohtorin tai filosofian tohtorin tutkintoon tähtäävä täyspäiväopiskelu suunnitellaan noin neljän lukuvuoden ohjelmana (vähintään 240 opintopistettä). Kauppatieteiden lisensiaatin tutkintoon tähtäävä täyspäiväopiskelu suunnitellaan noin kahden ja puolen lukuvuoden ohjelmana (vähintään 150 opintopistettä).

4 §

Opinnoissa kauppatieteiden lisensiaatin tutkintoa varten opiskelijalta edellytetään:

- 1) hyvä perehtyneisyys omaan tutkimusalaansa sekä valmius sen piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä
- 2) perehtyneisyys omaan tutkimusalaansa liittyvien tieteenalojen historialliseen kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin sekä niiden yhteiskunnalliseen merkitykseen
- 3) perehtyneisyys yleiseen tieteenteoriaan
- 4) sellainen kauppatieteiden ja niihin liittyvien muiden tieteenalojen tuntemus, joka mahdollistaa niiden tutkimustulosten ymmärtämisen ja kehityksen seuraamisen.

Opinnoissa kauppatieteiden tohtorin tai filosofian tohtorin tutkintoa varten opiskelijan on hankittava 1 momentissa mainittuihin seikkoihin siinä tarkoitettua syvällisempi perehtyneisyys sekä saavutettava kyky luoda uutta tieteellistä tietoa.

**Kauppatieteiden lisensiaatin
tutkinto**

5 §

Tieteelliseen jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut korkeakoulun määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista. Tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus. Lisensiaatin tutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa tutkimusalaansa hyvää tuntemusta sekä kykyä itsenäiseen ja kriittiseen ajatteluun.

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinnon suorittamiseksi opiskelijan on:

- 1) osallistuttava tieteellisen metodologian opiskeluun, johon sisältyy myös tieteen-filosofista aineistoa
- 2) osallistuttava pääaineen jatkotutkinto-opiskeluun, johon sisältyy myös aineistoa aineen historiallisesta kehityksestä ja tutkimusmenetelmistä
- 3) suoritettava vapaasti valittavia opintoja, jotka tukevat tutkimusaihetta, lisensiaatintutkimuksen aihepiiriä ja jatko-tutkintokokonaisuutta
- 4) laadittava lisensiaatintutkimus ja puolustettava sitä julkisessa lisensiaattiseminaarissa.

6 §

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinnon pää-aineena voi olla jokin tutkintosäännön 4 §:ssä mainittu liiketaloustieteellinen aine tai muu kauppa- ja taloustieteellinen aine. Muussa yliopistossa suoritetuista opinnoista tehdään merkintä tutkintotodistukseen.

7 §

Kauppatieteiden lisensiaatin tutkintoa varten vahvistetaan kutakin 6 §:ssä tarkoitettua pää-ainetta vastaavasti tarvittaessa opinto-ohjelma. Lisensiaatin tutkinnon 150 opintopisteen oppimäärä katsotaan tällöin koostuvan edellä 4 §:ssä mainittuja tavoitteita vastaavista osasuorituksista seuraavasti:

- 1) yleistieteelliset opinnot 16 op, joita varten vahvistetaan yhteiset opintosuunnitelmat
- 2) pääaineen jatko-opinnot 32 op, joiden vaatimukset vahvistetaan erikseen
- 3) valinnaiset opinnot 12 op, jotka koostuvat ylemmän yliopistotutkinnon syventäviin opintoihin tai erityisten syiden vaatiessa aineopintoihin kuuluvista tai nimenomaan jatko-opiskelijoille suunnitelluista opintosuorituksista
- 4) lisensiaatintutkimus (90 op), julkinen lisensiaattiseminaari sekä aktiivinen osallistuminen pääaineen jatko-opintoseminaareihin.

Tiede- ja opetusneuvosto voi hyväksyä myös opinto-ohjelman, joka osasuoritusten keskinäisten laajuuksien osalta poikkeaa yllä kohdissa 1 - 3 esitetystä, jos on kysymys jatko-opinnoista muun aineen kuin ylemmän yliopistotutkinnon pääaineen alalta tai jos sitä muuten pidetään erityisten syiden vuoksi aiheellisena.

Yllä kohdassa 3 tarkoitetuiksi osasuorituksiksi voidaan hyväksyä myös opintosuorituksia, jotka ovat sisällyneet jo ylempään yliopistotutkintoon, milloin on kysymys tutkinnon

vähimmäisvaatimukset ylittävistä, vaativuuden ja laadun osalta riittäväksi katsotuista opinnoista.

8 §

Lisensiaatintutkimuksen tulee osoittaa kykyä käsitellä tieteellisesti tutkimustehtävää.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös useita samaan aihepiiriin kuuluvia tieteellisiä julkaisuja, julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia tai muita vastaavat tieteelliset kriteerit täyttäviä töitä sekä niistä laadittu yhteenveto, jossa esitetään tutkimuksen ongelma, sen motivointi ja tieteellinen asemointi sekä tutkimuksen tavoitteet, menetelmät, tulokset ja johtopäätökset. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa. Kokoomajulkaisujen osalta noudatetaan soveltuvin osin 12 §:ssä mainittuja tunnuspiirteitä.

9 §

Lisensiaatintutkimus on jätettävä tarkastusta varten tiede- ja opetusneuvostolle kolmena täydellisenä kappaleena. Tiede- ja opetusneuvosto määrää lisensiaatintutkimukselle kaksi tarkastajaa, joista ainakin toisen on oltava korkeakoulun ulkopuolelta.

Tutkimus käsitellään asianomaisen aineen järjestämässä lisensiaattiseminaarissa, joka on julkinen. Tilaisuudesta on ilmoitettava korkeakoulussa vähintään kaksi viikkoa aikaisemmin.

10 §

Tarkastajien tulee antaa lisensiaatintutkimuksesta perusteltu kirjallinen lausunto kuukauden kuluessa lopullisen tutkimuksen jättämisestä tarkastajille. Tiede- ja opetusneuvosto arvosotelee lisensiaatintutkimuksen tarkastajien lausunnon perusteella tutkintosäännön 24 §:ssä määritellyin arvolausein. Lisensiaatintutkimuksen hyväksyessään tiede- ja opetusneuvostolla tulee olla käytössään lopullinen, kansiin nidottu opinnäytetyö, joka käsittelyn jälkeen toimitetaan korkeakoulun kirjastoon. Ennen arvosanan määräämistä lisensiaatintutkimuksen laatijalle tulee antaa mahdollisuus vastineensa esittämiseen.

Kauppatieteiden tohtorin ja filosofian tohtorin tutkinto

11 §

Kauppatieteiden tohtorin tutkinnon suorittamiseksi opiskelijan on edellä 7 §:ssä esitettyjen suoritusten lisäksi:

- 1) syvennettävä tietojaan väitöskirjan ohjaajan määräämällä tavalla ja osallistuttava mahdollisesti järjestettävään tieteelliseen opetukseen
- 2) laadittava ja julkaistava väitöskirja.

Opiskelijan, joka ei suorita lisensiaatintutkintoa, on kauppatieteiden tohtorin tai filosofian tohtorin tutkinnon suorittamiseksi:

- 1) noudatettava, mitä edellä 5 ja 7 §:ssä on lisensiaatin tutkinnon osalta säädetty, lukuunottamatta vaatimusta lisensiaatin tutkimuksen esittämisestä
- 2) noudatettava lisäksi yllä 1 momentin 1-kohdassa esitettyjä vaatimuksia
- 3) laadittava ja julkaistava väitöskirja.

Kauppatieteiden ja filosofian tohtorin tutkinnon pääaineesta, muusta aineistosta ja todistuksista on voimassa, mitä edellä 6 §:ssä lisensiaatin tutkinnon osalta on näistä määrätty.

12 §

Väitöskirjan tulee olla itsenäiseen tutkimukseen perustuva esitys aiheesta, joka kuuluu johonkin tutkintosäännön 4 §:ssä mainittuun liiketaloustieteellisen aineen tai muun kauppatieteellisen aineen ala.

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös useita samaan aihepiiriin kuuluvia tieteellisiä julkaisuja, julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia tai muita vastaavat tieteelliset kriteerit täyttäviä töitä sekä niistä laadittu yhteenveto, jossa esitetään tutkimuksen ongelma, sen motiivointi ja tieteellinen asemointi sekä tutkimuksen tavoitteet, menetelmät, tulokset ja johtopäätökset. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa. Näiden ns. kokoomäitöskirjojen tunnuspiirteet määritellään tarkemmin tiede- ja opetusneuvoston antamassa erillisohjeessa.

13 §

Väitöskirja on jätettävä tiede- ja opetusneuvostolle esitarkastusta varten vähintään kahtena täydellisenä kappaleena. Tiede- ja opetusneuvosto määrää väitöskirjalle vähintään kaksi korkeakoulun ulkopuolista esitarkastajaa, joista molemmilla on vähintään tohtorin pätevyys ja joista ainakin toisella on vähintään dosentin pätevyys.

Tarkastuksen suoritettuaan esitarkastajien tulee ilmoittaa, onko opinnäytteellä katsottava olevan sellainen tieteellinen arvo, että sitä on pidettävä väitöskirjalle asetettavat vaatimukset täyttävänä. Esitarkastajien tulee antaa lausuntonsa pääsääntöisesti kolmen kuukauden kulu-

essa siitä, kun lopullinen käsikirjoitus on jätetty esitarkastajille. Tarkastajien perustellun kirjallisen lausunnon perusteella tiede- ja opetusneuvosto myöntää painatusluvan.

14 §

Tiede- ja opetusneuvosto antaa luvan väitöskirjan esittämiseen määräämällä väitöskirjan tarkastajaksi yhden tai kaksi vastaväittäjää, joista ainakin toisella on vähintään dosentin pätevyys. Edelleen tiede- ja opetusneuvosto määrää yliopiston professorin, myös emeritus/emerita, tai erityisestä syystä muun vähintään dosentin pätevyyden omaavan virkamiehen valvojaksi väitöstilaisuuteen.

Väitöskirja on julkaistava tiede- ja opetusneuvoston hyväksymällä tavalla. Tämän lisäksi teos on pidettävä vähintään 10 päivän ajan ennen määrättyä tarkastustilaisuutta saatavilla korkeakoulun kirjastossa, mikäli tästä ei myönnetä poikkeusta.

Väitöstilaisuudessa on, väitöskirjan tekijän pitämän alkajaispuheen jälkeen tiede- ja opetusneuvoston määräämien vastaväittäjien esiinnyttävä ensimmäisinä. Sen jälkeen voivat muut tehdä huomautuksia väitöskirjan johdosta. Väitöstilaisuus saa kestää enintään kuusi tuntia, josta ajasta viralliset vastaväittäjät saavat käyttää korkeintaan neljä tuntia.

15 §

Julkisen tarkastuksen tapahduttua on tiede- ja opetusneuvoston määräämien vastaväittäjien kuukauden kuluessa annettava kirjallinen lausuntonsa, jonka tulee sisältää perusteltu arvostelu väitöskirjan tieteellisestä arvosta ja siitä, vastaako se tarkoitustaan, sekä myös puolustuksesta.

Tiede- ja opetusneuvosto arvostelee väitöskirjan tarkastajien lausunnon perusteella tutkintosäännön 24 §:ssä määritellyin arvo-lausein. Ennen arvosanan määräämistä väitelijälle tulee antaa mahdollisuus vastineensa esittämiseen.

Siirtymäsäännös

16 §

Tämä päivitetty soveltamisohje astuu voimaan 1.8.2005. Ennen 1.8.2005 jatkokoulutukseen otettujen opiskelijoiden tutkintorakenteiden osalta sovelletaan kuitenkin yliopistojen tutkinnoista annetun asetuksen (A 794/2004) siirtymäsäännöksiä.